
Vergaderjaar 2023–2024

**Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie
van Justitie en Veiligheid voor het jaar 2023 (wijziging
samenhangende met Miljoenennota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleidsartikelen	5
2.1	Artikel 31 Politie	5
2.2	Artikel 32 Rechtspleging en rechtsbijstand	7
2.3	Artikel 33 Veiligheid en criminaliteitsbestrijding	9
2.4	Artikel 34 Straffen en Beschermen	12
2.5	Artikel 36 Contraterrorisme en nationaal veiligheidsbeleid	15
2.6	Artikel 37 Migratie	17
3	Niet-beleidsartikelen	19
3.1	Artikel 91 Apparaat kerndepartement	19
3.2	Artikel 92 Nog onverdeeld	20
3.3	Artikel 93 Geheim	21

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Dit is de suppletoire begroting Prinsjesdag 2023 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze suppletoire begroting hangt samen met de mutaties zoals genoemd in de Vermoedelijke Uitkomsten (onderdeel van de Miljoenennota 2024).

In hoofdstuk 2 is per beleidsartikel de tabel 'budgettaire gevolgen van beleid' opgenomen. In hoofdstuk 3 gebeurt dit voor de niet-beleidsartikelen.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een toelichting op de cijfers uit de kolom «mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag » gegeven voor zover deze groter zijn dan € 5,0 mln. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als financieel-technisch van aard zijn. Financieel-technische mutaties worden conform de Rijksbegrotingsvoorschriften niet nader toegelicht. In de regel geldt dat uitgavenmutaties en verplichtingenmutaties aan elkaar gelijk zijn. De toelichtingen gelden daarom voor zowel de uitgaven- als de verplichtingenmutaties. Wanneer dit niet het geval is, wordt voor de verplichtingenmutaties een aparte toelichting opgenomen als er sprake is van een opmerkelijk verschil met de uitgavenmutaties.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 31 Politie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 31 Politie (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	7.631.146	- 103.706	7.527.440
	Uitgaven	7.659.096	- 103.706	7.555.390
31.2	Bekostiging Politie	7.378.795	- 77.207	7.301.588
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>7.347.997</i>	<i>- 75.645</i>	<i>7.272.352</i>
	Politie	7.344.595	- 75.590	7.269.005
	Politieacademie	3.402	- 55	3.347
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>30.389</i>	<i>- 1.153</i>	<i>29.236</i>
	Brandweerkorps en Politiekorps Caribisch Nederland	30.389	- 1.153	29.236
	<i>Opdrachten</i>	<i>409</i>	<i>- 409</i>	<i>0</i>
	Taptolken	409	- 409	0
31.3	Kwaliteit, arbeidsvoorwaarden en beheer meldkamers	280.301	- 26.499	253.802
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>260.944</i>	<i>- 29.928</i>	<i>231.016</i>
	Internationale Samenwerkingsoperaties	12.567	13.238	25.805
	Beheer meldkamers	247.403	- 43.149	204.254
	Overige bijdrage ZBO's/RWT's	974	- 17	957
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>929</i>	<i>- 16</i>	<i>913</i>
	Bijdrage in het kader van de kwaliteit van de politiezorg	929	- 16	913
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.126</i>	<i>3.445</i>	<i>10.571</i>
	Opsporing	2.596	0	2.596
	Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Politie	3.927	- 55	3.872
	Overige subsidies	603	3.500	4.103
	<i>Opdrachten</i>	<i>11.302</i>	<i>0</i>	<i>11.302</i>
	Providers	8.768	0	8.768
	Overige opdrachten	2.534	0	2.534
	Ontvangsten	500	13.617	14.117

Toelichting

Mutaties Uitgaven

31.2 Bekostiging Politie

Politie

Deze post bestaat uit onder andere de volgende mutaties:

- Een technische mutatie van € 45 mln. tussen het artikelonderdeel 31.2 politie en 31.3 beheer meldkamers.
- Een herschikking van € 13,2 mln. tussen het artikelonderdeel politie en internationale samenwerkingsoperaties om de internationale uitgaven in lijn te brengen met de bestedingen.

- Voor de handhaving en opsporing kustwachtverband met betrekking tot de Wind op Zee (WOZ) worden vanuit Economische Zaken en Klimaat voor 5 jaren middelen overgeheveld naar het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het betreft de ontwikkeling van Wind op Zee door middel van het plaatsen van windmolenparken met bijbehorende infrastructuur om in 2030 te komen tot een vermogen van 21 Giga-watt. De middelen worden beschikbaar gesteld om de aanvullende taken voor de politie als gevolg van WOZ in te vullen. In 2023 betreft het € 5,6 mln.
- Er vindt een budgetbijstelling in personeelskosten plaats van € 126 mln. voor bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen.
- In de Voorjaarsnota 2022 heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om het stelsel Bewaken en Beveiligen integraal te versterken om zo onder andere te voorzien in extra capaciteit vanwege de groei van het aantal personen dat beveiliging nodig heeft. De Politie ontvangt in 2023 € 16,9 mln. voor o.a. het uitbreiden van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKBD), persoonsbegeleidingstaken en het cameratoezicht.
- Een desaldering op de Bijzondere bijdragen politie van € 10,5 mln. Deze middelen worden gebruikt voor dekking van uitgaven binnen de politiebegroting.
- De kabinetsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling 2023 is hoger dan eerder geraamd. Daarnaast zijn de premielasten gedaald. Het verschil t.o.v. CEP 2022 blijft, voor zover nog niet in nieuwe arbeidsvoorwaardelijke afspraken opgenomen, beschikbaar voor arbeidsvoorwaarden door middel van een kasschuif van ad € 15,3 mln. naar 2024.

31.3 Kwaliteit, arbeidsvoorwaarden en beheer meldkamers

De mutaties op dit artikelonderdeel bestaan voornamelijk uit een technische mutatie ad 45 mln. en een herschikking van 13,2 mln. met artikelonderdeel 31.2 politie.

Mutaties ontvangsten

Bijzondere bijdragen politie € 10,5 mln. Deze middelen worden gebruikt voor dekking van uitgaven binnen de politiebegroting. Zie ook uitgaven.

2.2 Artikel 32 Rechtspleging en rechtsbijstand

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 32 Rechtspleging en rechtsbijstand (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	2.120.241	- 13.487	2.106.754
	Apparaatsuitgaven	36.978	570	37.548
32.1	Apparaat Hoge Raad	36.978	570	37.548
	<i>Personele uitgaven</i>	32.722	- 326	32.396
	Eigen personeel	31.639	- 776	30.863
	Externe inhuur	1.083	450	1.533
	<i>Materiële uitgaven</i>	4.256	896	5.152
	ICT	2.756	- 400	2.356
	SSO's	287	296	583
	Overig materieel	1.213	1.000	2.213
	Programmauitgaven	2.083.263	- 14.057	2.069.206
32.2	Adequate toegang tot het rechtsbestel	678.156	991	679.147
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	40.505	- 56	40.449
	Raad voor Rechtsbijstand	30.857	100	30.957
	Bureau Financieel Toezicht (BFT)	9.648	- 156	9.492
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	34.289	0	34.289
	Stichting Geschillencommissies Consumentenzaken	617	0	617
	Juridisch Loket	32.243	0	32.243
	Overige subsidies	1.429	0	1.429
	<i>Opdrachten</i>	603.362	1.047	604.409
	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen	10.822	0	10.822
	Toevoegingen rechtsbijstand	586.260	3.347	589.607
	Mediation in Strafrecht	1.486	0	1.486
	Overige opdrachten	4.794	- 2.300	2.494
32.3	Optimale randvoorwaarden doelmatig en doeltreffend rechtsbestel	1.405.107	- 15.048	1.390.059
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	57.006	- 985	56.021
	Autoriteit Persoonsgegevens (AP)	36.752	- 391	36.361
	College voor de Rechten van de Mens (CRM)	10.778	- 182	10.596
	Nationaal Register Gerechtelijke Deskundigen (NRGD)	2.288	- 36	2.252
	Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB)	5.717	- 396	5.321
	Overige bijdrage ZBO's/RWT's	1.471	20	1.491
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	1.338.034	- 13.890	1.324.144
	Bijdragen Rechtspleging	47	0	47
	Caribisch Nederland (BES)	20	0	20
	Raad voor de rechtspraak	1.337.679	- 13.890	1.323.789
	Overige bijdrage medeoverheden	288	0	288
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	8.974	409	9.383
	Rechtspleging	609	0	609
	Wetgeving	1.404	0	1.404
	Overige Subsidies	6.961	409	7.370

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
<i>Opdrachten</i>	1.093	– 582	511
Opdrachten en onderzoeken rechtspleging	511	0	511
Overige Opdrachten	582	– 582	0
Ontvangsten	167.431	90.788	258.219

Toelichting

Mutaties uitgaven

32.3 Optimale randvoorwaarden voor een doelmatig en doeltreffend rechtsbestel

Raad voor de rechtspraak

Er vindt een budgetbijstelling in personeelskosten plaats van € 14,7 mln. voor bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen. Het restant saldo betreft een aantal kleinere mutaties.

Mutaties ontvangsten

Als gevolg van een overschrijding van de liquiditeitsnorm bij de Raad voor rechtsbijstand (verhouding tussen kortlopende bezittingen en kortlopende schulden) ultimo 2022 en de daaruit volgende terugbetaling aan JenV, worden de ontvangsten met € 90,8 mln. verhoogd.

2.3 Artikel 33 Veiligheid en criminaliteitsbestrijding

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 33 Veiligheid en criminaliteitsbestrijding (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	1.349.010	- 108.289	1.240.721
	Uitgaven	1.415.010	- 108.289	1.306.721
	Apparaatsuitgaven	754.746	- 5.754	748.992
33.1	Apparaat Openbaar Ministerie	754.746	- 5.754	748.992
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>602.041</i>	<i>- 6.220</i>	<i>595.821</i>
	Eigen personeel	547.042	- 6.607	540.435
	Externe inhuur	53.388	425	53.813
	Overig personeel	1.611	- 38	1.573
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>152.705</i>	<i>466</i>	<i>153.171</i>
	ICT	33.905	674	34.579
	SSO's	50.301	- 208	50.093
	Overig materieel	68.499	0	68.499
	Programmauitgaven	660.264	- 102.535	557.729
33.2	Bestuur, informatie en technologie	66.604	- 5.453	61.151
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>424</i>	<i>- 8</i>	<i>416</i>
	Overige bijdrage ZBO's/RWT's	424	- 8	416
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>30.709</i>	<i>- 729</i>	<i>29.980</i>
	Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's)	27.358	- 1.866	25.492
	Overige Bijdrage medeoverheden	3.351	1.137	4.488
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>27.247</i>	<i>- 971</i>	<i>26.276</i>
	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid	3.727	0	3.727
	Actieprogramma Veilig Ondernemen	1.270	- 1.270	0
	Veiligheid Kleine Bedrijven (VKB)	0	22	22
	Overige subsidies	22.250	277	22.527
	<i>Opdrachten</i>	<i>8.224</i>	<i>- 3.745</i>	<i>4.479</i>
	Overige opdrachten	8.224	- 3.745	4.479
33.3	Opsporing en vervolging	564.929	- 97.059	467.870
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>155.475</i>	<i>- 1.199</i>	<i>154.276</i>
	NFI	102.813	- 812	102.001
	Justid	25.163	80	25.243
	Justis	27.499	- 467	27.032
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>5.480</i>	<i>- 283</i>	<i>5.197</i>
	Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM)	5.295	- 98	5.197
	Overige bijdrage ZBO's/RWT's	185	- 185	0
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>236.280</i>	<i>- 82.906</i>	<i>153.374</i>
	Caribisch Nederland (BES)	12.224	429	12.653
	FIU.Nederland	429	7.078	7.507
	Aanpak ondermijning	213.841	- 86.492	127.349
	Overige bijdrage medeoverheden	9.786	- 3.921	5.865
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.273</i>	<i>640</i>	<i>7.913</i>
	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid	589	- 43	546
	Overige subsidies	6.684	683	7.367

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
<i>Opdrachten</i>	158.273	- 13.311	144.962
Schadeloosstellingen	22.628	0	22.628
Keten Informatie Management	2	- 2	0
Onrechtmatige Detentie	6.987	0	6.987
Caribisch Nederland (BES)	382	- 7	375
Gerechtskosten	39.671	0	39.671
Verkeershandhaving OM	26.724	- 154	26.570
Afpakken	1.044	- 406	638
Bewaring, verkoop en vernietiging ibg voorwerpen	14.815	0	14.815
Overige opdrachten	46.020	- 12.742	33.278
<i>Garanties</i>	2.148	0	2.148
Faillissementscuratoren	2.148	0	2.148
33.4 Vervolg en berechting MH17-verdachten	28.731	- 23	28.708
<i>Opdrachten</i>	28.731	- 23	28.708
Vervolg en berechting MH17-verdachten	28.731	- 23	28.708
Ontvangsten	1.134.860	- 105	1.134.755

Toelichting

Mutaties uitgaven

33.1 Apparaatsuitgaven Openbaar Ministerie

De mutatie op apparaatsuitgaven betreft hoofdzakelijk een budgetbijstelling van € 8,6 mln. van de bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen. Het restant saldo bestaat uit een aantal kleinere mutaties.

33.3 Opsporing en vervolging

FIU.Nederland

Dit betreft hoofdzakelijk een correctieboeking op het budget van de Financial Intelligence Unit (FIU) van € 7,2 mln.

Aanpak ondermijning

Deze post wordt grotendeel verklaard door onderstaande mutaties:

- In het coalitieakkoord zijn er vanaf 2023 extra middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Een deel van de middelen is toegekend aan de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voor het terugdringen van de georganiseerde criminaliteit tijdens detentie. Voor 2023 betreft het een overboeking van € 8 mln. naar DJI.
- De landelijke trend is dat initiatieven zijn vertraagd door te weinig arbeidscapaciteit. Er is te weinig arbeidscapaciteit door een lagere instroom, een hoger verloop of doordat organisaties in dezelfde vijver arbeidscapaciteit aan het werven zijn. Daarnaast spelen er soms praktische problemen waardoor werving niet mogelijk is, denk hierbij bijvoorbeeld aan een omvangrijke reorganisatie (KMar) waardoor uitbreidingen niet gerealiseerd kunnen worden. Tevens hebben organisaties via meerdere bronnen extra middelen ontvangen en kost het tijd om dit goed te organiseren. Voor 2023 betreft het een bedrag van € 48 mln.
- Er vindt een budgetbijstelling plaats van € 6,6 mln. voor bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen.

- Een terugboeking van € 7,2 mln. naar FIU Nederland.
- Een deel van het budget, ad € 8,6 mln. op het artikelonderdeel aanpak ondermijning wordt door middel van een kasschuif in overeenstemming gebracht met de verwachte uitgaven. Het betreft middelen voor de implementatie van het Beslag Informatiesysteem; budget voor NPS (Nieuwe Psychoactieve Stoffen) omdat door de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel NPS het niet langer haalbaar is dat de wet dit jaar in werking treedt. En de coalitieakkoord middelen bestemd voor de kennisagenda worden doorgeschoven naar 2024 voor een extra investering in innovatie in 2024.
- Het restant saldo betreft diverse kleinere mutaties.

Overige Opdrachten

Voor de implementatie van het nieuwe wetboek van Strafvordering zijn RA-middelen beschikbaar gesteld. Uitgaande van de invoering van het nieuwe wetboek medio 2026 zijn de middelen bij de eerste supplettoire begroting 2023 middels een kasschuif beschikbaar gesteld voor de jaren waarin naar verwachting ook de uitgaven zullen plaatsvinden. Deze kasschuif wordt nu gecorrigeerd waarbij rekening wordt gehouden met de ontvangen loon- en prijsbijstelling. In 2023 wordt € 9,6 mln. doorgeschoven. Het restant saldo betreft diverse kleinere mutaties.

2.4 Artikel 34 Straffen en Beschermen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 34 Straffen en Beschermen (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	3.968.185	- 33.654	3.934.531
	Uitgaven	4.021.703	- 33.654	3.988.049
	Apparaatsuitgaven	228.468	2.406	230.874
34.1	Apparaat Raad voor de Kinderbescherming	228.468	2.406	230.874
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>181.968</i>	<i>5.597</i>	<i>187.565</i>
	Eigen personeel	175.799	5.631	181.430
	Externe inhuur	4.719	0	4.719
	Overig personeel	1.450	- 34	1.416
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>46.500</i>	<i>- 3.191</i>	<i>43.309</i>
	ICT	19.891	- 2.859	17.032
	SSO's	17.104	- 317	16.787
	Overig materieel	9.505	- 15	9.490
	Programmauitgaven	3.793.235	- 36.060	3.757.175
34.2	Preventieve maatregelen	59.081	2.110	61.191
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>29.226</i>	<i>2.169</i>	<i>31.395</i>
	Dienst Justis	29.226	2.169	31.395
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>19.716</i>	<i>- 559</i>	<i>19.157</i>
	Aanpak criminaliteitsfenomenen	19.603	- 559	19.044
	Overige bijdrage medeoverheden	113	0	113
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>5.050</i>	<i>500</i>	<i>5.550</i>
	Aanpak criminaliteitsfenomenen	3.875	500	4.375
	Overige subsidies	1.175	0	1.175
	<i>Opdrachten</i>	<i>5.089</i>	<i>0</i>	<i>5.089</i>
	Aanpak criminaliteitsfenomenen	4.178	0	4.178
	Overige opdrachten	911	0	911
34.3	Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties	3.244.004	- 25.687	3.218.317
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.889.384</i>	<i>- 25.528</i>	<i>2.863.856</i>
	DJI - Gevangeniswezen	1.409.600	17.134	1.426.734
	DJI - Forensische zorg	1.288.620	- 35.421	1.253.199
	CJIB	191.164	- 7.241	183.923
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>299.119</i>	<i>- 85</i>	<i>299.034</i>
	Reclassering Nederland	181.641	- 85	181.556
	Leger des Heils	27.370	0	27.370
	Stichting Verslavingsreclassering GGZ	89.484	0	89.484
	Overige bijdrage ZBO's/RWT's	624	0	624
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>4.790</i>	<i>0</i>	<i>4.790</i>
	Intra- en extramurale sanctie uitvoering	4.790	0	4.790
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.903</i>	<i>- 19</i>	<i>7.884</i>
	Intra- en extramurale sanctie uitvoering	6.001	- 19	5.982
	Stichting Reclassering Caribisch Nederland (BES)	1.902	0	1.902
	<i>Opdrachten</i>	<i>42.808</i>	<i>- 55</i>	<i>42.753</i>
	Intra- en extramurale sanctie uitvoering	42.808	- 55	42.753
34.4	Slachtofferzorg	162.896	- 799	162.097

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	67.828	- 141	67.687
Commissie Schadefonds Gewelddsmisdrijven (SGM)	19.025	- 141	18.884
Slachtofferhulp Nederland (SHN)	48.803	0	48.803
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	- 600	600	0
Overige bijdrage medeoverheden	- 600	600	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>	310	- 113	197
Perspectief Herstelbemiddeling	310	- 113	197
<i>Opdrachten</i>	95.358	- 1.145	94.213
Slachtofferzorg	10.069	- 1.145	8.924
Schadefonds Gewelddsmisdrijven (SGM)	83.064	0	83.064
Voorschotregelingen schadevergoedingsregelingen	2.225	0	2.225
34.5 Veiligheid jeugd	327.254	- 11.684	315.570
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	196.631	- 1.102	195.529
DJI - Jeugd	196.631	- 1.102	195.529
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	19.953	- 43	19.910
LBIO	6.327	0	6.327
Het Alternatief (HALT)	13.626	- 43	13.583
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	20.383	- 39	20.344
Jeugdbescherming en jeugdsancties	6.255	0	6.255
Voogdijraad Caribisch Nederland	1.354	- 39	1.315
Overige bijdrage medeoverheden	12.774	0	12.774
<i>Subsidies (regelingen)</i>	68.260	- 9.500	58.760
Jeugdbescherming en jeugdsancties	66.260	- 7.500	58.760
Overige subsidies	2.000	- 2.000	0
<i>Opdrachten</i>	22.027	- 1.000	21.027
Taakstraffen/erkende gedragsinterventies	4.382	0	4.382
Jeugdbescherming en jeugdsancties	17.645	- 1.000	16.645
Ontvangsten	221.750	1.998	223.748

Toelichting

Mutaties Uitgaven

34.1 Apparaatsuitgaven Raad voor de Kinderbescherming

Vanuit de middelen die bij Voorjaarsnota beschikbaar zijn gesteld voor jeugdbescherming wordt in 2023 € 9,5 mln overgeheveld naar de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). Deze middelen zijn bedoeld voor het terugdringen van de wachtlijsten. Het restant saldo bestaat uit een aantal kleinere mutaties.

34.3 Tenuitvoerlegging strafrechterlijke sancties

Bijdrage agentschappen (DJI, Forensische zorg, CJIB)

Deze post bevat voornamelijk de volgende mutaties.

- In het coalitieakkoord zijn vanaf 2023 extra middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Een deel van de middelen is toegekend aan de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voor het terugdringen van de georganiseerde criminaliteit tijdens detentie. Voor 2023 betreft het € 8 mln.

- Er vindt een budgetbijstelling van € 29,1 mln. plaats voor bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen.
- Het restant saldo betreft een aantal kleinere mutaties.

34.5 Veiligheid Jeugd

Jeugdbescherming en jeugdsancties

In 2023 wordt € 9,5 mln. overgeheveld naar Raad voor de Kinderbescherming voor het terugdringen van de wachtlijsten. Zie ook de toelichting bij Apparaatsuitgaven RvdK. Het restant saldo bestaat uit een aantal kleinere mutaties.

2.5 Artikel 36 Contraterrorisme en nationaal veiligheidsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 36 Contraterrorisme en nationaal veiligheidsbeleid (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	381.615	- 8.459	373.156
	Uitgaven	382.195	- 20.152	362.043
36.2	Nationale veiligheid en terrorismebestrijding	365.849	- 19.952	345.897
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	368	991	1.359
	Overige bijdragen agentschappen	368	991	1.359
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	40.525	- 709	39.816
	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)	40.525	- 709	39.816
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	285.546	- 17.123	268.423
	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	238.049	0	238.049
	Overige bijdrage medeoverheden	47.497	- 17.123	30.374
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	5.831	- 554	5.277
	Nederlands Rode Kruis	1.504	0	1.504
	Nationaal Veiligheids Instituut (NVI)	1.447	- 554	893
	Overige subsidies	2.880	0	2.880
	<i>Opdrachten</i>	33.579	- 2.557	31.022
	Crisiscommunicatie	5.161	0	5.161
	NCSC	3.071	- 1.552	1.519
	Regeling tegemoetkoming schade 2021	16.000	- 1.000	15.000
	Overige opdrachten	9.347	- 5	9.342
36.3	Onderzoeksraad Voor Veiligheid	16.346	- 200	16.146
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	16.346	- 200	16.146
	Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV)	16.346	- 200	16.146
	Ontvangsten	6.995	0	6.995

Toelichting

Mutaties Uitgaven

36.2 Nationale Veiligheid en terrorismebestrijding

Overige bijdrage medeoverheden

In de Voorjaarsnota 2022 heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om het stelsel Bewaken en Beveiligen integraal te versterken om zo onder andere te voorzien in extra capaciteit vanwege de groei van het aantal personen dat beveiliging nodig heeft. De Politie ontvangt in 2023 vanuit artikel 36 € 16,9 mln. voor o.a. het uitbreiden van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKBD), persoonsbegeleidingstaken en het cameratoezicht. Het restant saldo betreft een aantal kleinere mutaties.

Mutaties verplichtingen

Op 26 augustus 2022 zijn bestuurlijke afspraken tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten, het Veiligheidsberaad, het Interprovinciaal Overleg en het Rijk gemaakt in het kader van de doorstroom migratie.

Onderdeel van deze afspraken is de geleidelijk opbouwende structurele toevoeging in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Deze extra financiële middelen zijn bestemd voor de versterking van de (toekomstige) crisisbeheersing, de informatiepositie en het inrichten van KCR2. De verplichtingenruimte in 2023 wordt verhoogd met € 11,7 mln. om de verplichting voor 2024 te kunnen vastleggen.

2.6 Artikel 37 Migratie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 37 Migratie (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	6.644.630	365.433	7.010.063
37.2	Toegang, toelating en opvang vreemdelingen	6.613.496	367.640	6.981.136
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	838.338	48.009	886.347
	IND	762.057	47.332	809.389
	DJI - Vreemdelingenbewaring en uitzetcentra	76.281	677	76.958
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	2.788.969	- 144	2.788.825
	COA	2.521.058	- 144	2.520.914
	NIDOS - opvang	267.911	0	267.911
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	2.589.947	412.759	3.002.706
	Nationaal Programma Oekraïense Vluchtelingen	2.589.947	380.359	2.970.306
	Samenwerkingsverbanden asielketen	0	32.400	32.400
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	69.288	- 14.559	54.729
	Vluchtelingenwerk Nederland (VWN)	17.394	0	17.394
	Nationaal Programma Oekraïense Vluchtelingen	47.338	- 14.286	33.052
	International Organization for Migration (IOM)	2.640	0	2.640
	Overige subsidies	1.916	- 273	1.643
	<i>Opdrachten</i>	326.954	- 78.425	248.529
	Programma Keteninformatisering	9.265	- 43	9.222
	Versterking vreemdelingenketen	84.291	4.798	89.089
	Nationaal Programma Oekraïense Vluchtelingen	233.398	- 83.180	150.218
37.3	Terugkeer en bewaring vreemdelingen	31.134	- 2.207	28.927
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	11.131	- 2.207	8.924
	DJI - Dienst vervoer en ondersteuning	11.131	- 2.207	8.924
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	9.655	0	9.655
	REAN-regeling	6.266	0	6.266
	Overige subsidies	3.389	0	3.389
	<i>Opdrachten</i>	10.348	0	10.348
	Vreemdelingen vertrek	10.348	0	10.348
	Ontvangsten	26.832	0	26.832

Toelichting

Mutaties Uitgaven

37.2 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen

Immigratie- en Naturalisatiedienst

Deze post bevat voornamelijk de volgende posten:

- Door de hoge instroom en de bestaande voorraad lukt het de IND niet om voor alle zaken de beslistermijnen te halen. Bij het overschrijden van de beslistermijnen is de IND dwangsommen verschuldigd aan de aanvrager. Op basis van de laatste raming zal dat naar verwachting € 55 mln. bedragen in de periode tot en met 2024.

- Er vindt een budgetbijstelling van – € 8,3 mln. plaats voor bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen.
- Het restant saldo betreft een aantal kleinere mutaties.

Nationaal Programma Oekraïense Vluchtelingen

- De raming voor bijdragen medeoverheden wordt met € 380,4 mln. opgehoogd. Dit wordt veroorzaakt doordat de raming voor opvang- en transitiekosten voor 2023 met € 341,1 mln. naar beneden is bijgesteld omdat er minder opvangplekken voor Oekraïense ontheemden nodig zijn dan eerder geraamd. Daarnaast is de raming van de voorschotten voor gemeenten naar boven bijgesteld. Het betreft een technische correctie van € 730 mln. voor het kasbudget voor de gemeentelijke en particuliere opvang van 2023 ter herstel van een onterechte kas-verplichtingenboeking van het voorjaar.
- De raming voor subsidies en opdrachten worden naar beneden bijgesteld op basis van inzichten in de realisaties van 2022 en de aangevraagde voorschotten voor 2023. Voor 2023 betreft het € -97,5 mln.

Middelen bevorderen opvang

JenV heeft middelen beschikbaar gekregen voor het maken van afspraken met gemeenten en provincies om meer reguliere opvang te realiseren. Daarnaast zijn middelen vrijgemaakt voor de versterking van de Provinciale regie tafels (PRT's) waar over de asielopvang in de provincie wordt overlegd. De middelen komen uit de reservering spreidingswet op de Aanvullende Post van de Rijksbegroting en worden met deze mutatie ad € 32,4 mln. overgeheveld naar de JenV-begroting.

Versterking vreemdelingenketen

Uit de beschikbare middelen voor terugkeer van overlastgevers is totaal € 7,4 mln. structureel vrijgemaakt voor migratiesamenwerkingen voor het bevorderen van terugkeer en voor ondersteuning door de KMar. Het restant saldo betreft een aantal kleinere mutaties.

3 Niet-beleidsartikelen

3.1 Artikel 91 Apparaat kerndepartement

Tabel 7 Budgettaire gevolgen artikel 91 Apparaat Kerndepartement (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	589.103	- 24.234	564.869
	Uitgaven	590.434	- 24.234	566.200
91.1	Apparaatsuitgaven kerndepartement	590.434	- 24.234	566.200
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>354.544</i>	<i>- 13.364</i>	<i>341.180</i>
	Eigen personeel	302.754	- 13.721	289.033
	Externe inhuur	50.550	387	50.937
	Overig personeel	1.240	- 30	1.210
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>235.890</i>	<i>- 10.870</i>	<i>225.020</i>
	ICT	46.716	- 4.344	42.372
	SSO's	104.362	- 1.192	103.170
	Overig materieel	84.812	- 5.334	79.478
	Ontvangsten	4.406	0	4.406

Toelichting

Mutaties Uitgaven

91.1 Apparaatsuitgaven kerndepartement

Het apparaatsbudget van het kerndepartement wordt per saldo verlaagd met 24,2 mln. Deze verlaging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Uit de beschikbare middelen voor terugkeer van overlastgevers is totaal € 7,4 mln. structureel vrijgemaakt voor migratiesamenwerkingen voor het bevorderen van terugkeer en voor ondersteuning door de KMar.
- Er vindt een budgetbijstelling van € 8,2 mln. plaats voor bij Voorjaarsnota uitgekeerde middelen die in 2023 niet meer tot besteding komen.
- O&P Rijk|P-Direkt levert producten en diensten op het vlak van HR en ICT binnen de Rijksoverheid. Op grond van de telling van Individuele Arbeidsrelaties JenV wordt € 5,1 mln. verrekend met het ministerie van BZK.

3.2 Artikel 92 Nog onverdeeld

Tabel 8 Budgettaire gevolgen artikel 92 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)				
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	52.069	24.321	76.390
	Uitgaven	52.069	24.321	76.390
92.1	Nog onverdeeld	52.069	24.321	76.390
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>52.069</i>	<i>24.321</i>	<i>76.390</i>
	Nog onverdeeld	52.069	24.321	76.390
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Artikel 92 is een doorverdeelartikel. Dat houdt in dat bepaalde budgettaire toevoegingen en taakstellingen in eerste instantie op artikel 92 worden verwerkt en later doorverdeeld naar de desbetreffende artikelen. Ten laste van artikel 92 worden geen uitgaven en ontvangsten gedaan, dit gebeurt alleen op de overige artikelen.

3.3 Artikel 93 Geheim

Tabel 9 Budgettaire gevolgen artikel 93 Geheim (bedragen x € 1.000)				
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag (2)	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	3.464	0	3.464
	Uitgaven	3.464	0	3.464
93.1	Geheim	3.464	0	3.464
	<i>Geheim</i>	<i>3.464</i>	<i>0</i>	<i>3.464</i>
	Geheim	3.464	0	3.464
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Op dit artikel hebben geen mutaties plaatsgevonden.